

30.4.4

70b → 71a (משנה ג) (כוליה לכדרבי הוא דאתא)

1. וְכִי יָמוּת מִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִיא לָכֶם לְאֻכְלָהּ הִנֵּגַע בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד הָעֶרְבִי: וְיִקְרָא יֵא, לֹט
 2. וְכָל הוֹלֵךְ עַל כַּפָּיו בְּכָל הַחַיָּה הַחֹלְקֵת עַל אַרְבַּע טְמָאִים הֵם לָכֶם כָּל הַנִּגְעַת בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד הָעֶרְבִי: וְיִקְרָא יֵא, כֹּז
 3. אוּ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכָל דָּבָר טְמָא אוּ בְנִבְלַת חַיָּה טְמָאָה אוּ בְנִבְלַת בְּהֵמָה טְמָאָה אוּ בְנִבְלַת שְׂרָץ טְמָא וְנִעְלָם מִמֶּנּוּ וְהוּא טְמָא וְאִשָּׁם: וְיִקְרָא ה, ב
 4. זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ שׁוֹר שֶׁהָיָה כְּשִׁבִים וְשֶׁהָיָה עִזִּים: אֵיל וְצִבִי וְיַחְמור וְאֶקוּ וְדִישָׁן וְתֹאן וְזֶמֶר: דְּבָרִים יז, ד-ה
 5. ... זֹאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ: כָּל מִפְרֹסוֹת פְּרֹסָה וְשִׁטְעָה וְשִׁטְעָה פְּרֹסָה מֵעֵלָּה גֵרָה בְּבִהֵמָה אֵתָהּ תֹּאכְלוּ: וְיִקְרָא יֵא, ג-ג
 6. וְנֶפֶשׁ כִּי תִגַּע בְּכָל טְמָא בְּטְמָאֵת אָדָם אוּ בְּבִהֵמָה טְמָאָה אוּ בְּכָל שְׂרָץ טְמָא וְאֶכָּל מִבְּשָׂר זָבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת הוּא מְעִמָּה: וְיִקְרָא ז, כֹּא

I טומאת מת עובר inside the womb vis-à-vis status of משנה ג

- a If: the עובר dies inside, there is no טומאת מת, whether the animal is טהורה or טמאה
 b Dissent (ריה"ג): if it is a טמאה (e.g. horse) – it has טומאה (→if he reaches inside and touches – טמא); not טהורה

II Analysis

- a טומאה from שחיטה עובר, certainly it can “protect” from טומאה
 i Challenge: that reasoning is only valid for טהורה בהמה טהורה
 ii Answer: v. 1 compares טמאה בהמה (מן הבהמה) to טהורה (לאכלה) בהמה טהורה
 1 Just as: טומאה עובר from טמאה בהמה טהורה, so too טמאה בהמה
 b ריה"ג's source:
 i Proposal1 (ר' יצחק): v. 2 – בכל החיה – if it “walks on 4” (instead of “8”, i.e. split hoofx4) is טמאה
 1 Challenge: if so, טמאה in the womb of פרה should be טמאה, as it “walks on 4”
 (a) Answer: it must be “4-on-4”, and this is “4-in-8”
 2 Challenge: if so, a “cow” (i.e. split hoof) inside a “camel” (single hoof) should not be מטמא (not 4/4)
 (a) Answer: וכל (v. 2) extends to that case
 3 Challenge: if so, טמאה inside of טמאה should be מטמא (it is 4/4)
 (a) Answer: that's how ק"ו ר"ח (above) is used – to allow the טמאה to protect, even if its hoof is solid
 4 Challenge: then a חזיר inside a פרה should not be מטמא (8/8)...rather...
 ii Proposal2 (רשב"י): v. 3 – why mention טמאה בהמה – after all, all טמאה are מטמא as carcasses
 1 Rather: it teaches that even the עובר of טמאה בהמה (only) generates נבלה
 2 Challenge: how do we understand ר' יצחק's interpretation?
 (a) Answer: if not for ר' יצחק, דרשה ר' יצחק, we would have thought that v. 2 was entirely intended as per רבי:
 iii ר' שמעון בן עזאי and ר' יונתן conversation ברייתא
 1 טומאת נבלת חיה טהורה asked for source for ר' יצחק
 (a) Answer: v. 2
 (b) Response (ר' יונתן): it states there טמאה נבלה – to assign טומאת נבלה to עובר
 (i) Question (רשב"ע): how does ר' יצחק answer this?
 (ii) Answer: v. 1 includes both טמאה בהמה and טהורה בהמה (as per above)
 1. And: we learn that “טהורה בהמה” includes חיה and vice-versa
 a. application: “טהורה בהמה” includes חיה טהורה and “טהורה טמאה” includes טמאה חיה טהורה
 i. and: “טהורה חיה” includes טמאה חיה טהורה and “טהורה חיה” includes חיה טהורה
 ii. (ר' יצחק): regret for not studying under ר' יצחק
 2 Source (for ר' יצחק's inclusions): “טהורה בהמה” includes חיה – v. 4 identifies group as טמאה, yet lists חיות
 (a) And: “חיה” includes טמאה בהמה – v. 5 – refers to list as חיה and lists טמאה בהמות
 (b) Applications: טמאה חיה טהורה has same “indicators” (סימנים) as טהורה בהמה
 (i) And: טמאה חיה טמאה has same rules as טמאה חיה טהורה – for prohibition of cross-breeding
 (ii) And: טמאה חיה טמאה is akin to טמאה חיה טהורה as per רבי:
 1. דבי teaches that v. 2 (where it is unnecessary, included in טמאה חיה) is טומאת קדש – from v. 6
 (iii) And: טמאה חיה טהורה is akin to טהורה חיה טהורה for “formation” (if one that looks like that is formed and the woman births it, has טומאת יולדת per ר"מ חא: – בכורות חא:)
 iv Question: how do חכמים (of our משנה, who disagree with ריה"ג and maintain no טומאה for עובר טמאה) interpret v. 3?
 1 Answer; they interpret entire verse as per רבי (above)¹

¹ this explanation of ... follows רשב"י; however, a number of ראשונים had a different text of the גמרא and, following their גירסא, the question was about רבנן who disagree with ר"מ about “animal forms” being born etc. – in which case, they simply drop the last application and use the last 2 for רבי's rule about קרבן עולה ויורד for טומאת קדש